

การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรม Decoding Communication Through “Bot Tobtuan Dhamma” of Buddhist Dhamma Medicine

¹วันเพ็ญ ตั้งสกุลวงศ์ Wanpen Tangsagoolwong

²ฉัตรวรรษ องค์กร Chatwarun Angasinha, Ph.D

^{1,2}สาขาวิชานำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง, มหาวิทยาลัยรังสิต

^{1,2}Leadership in Society, Business and Politics, Rangsit University

¹Corresponding author, e-mail: penpost1@hotmail.com

Received November 15, 2024; Revised December 29, 2024; Accepted: December 31, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมตามหลักการของการแพทย์วิถีธรรม 2) เพื่อศึกษาการถอดรหัสในการใช้บทบทวนธรรมของผู้ที่เข้ามาค่ายสุขภาพการแพทย์วิถีธรรมในการรักษาอาการเจ็บป่วย 3) เพื่อศึกษารูปแบบการรักษาสุขภาพกายใจและจิตวิญญาณที่แข็งแรงอย่างยั่งยืน ด้วย Model การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ จากงานวิจัยนี้พบว่า การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรม ซึ่งท่านอาจารย์ หมอเขียว ดร.ใจเพชร กล้าจน เป็นผู้ส่งสารบทบทวนธรรม 166 ข้อ ซึ่งเป็นธรรมะที่ท่านอาจารย์ได้ศึกษาจากพระไตรปิฎก การรู้ความจริงตามความเป็นจริงจนถึงขั้นที่สามารถดับกิเลสดับเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวงได้เป็นลำดับ จะทำให้ปัญหาทุกปัญหานั้นคลี่คลายออกไปเรื่อยๆ ปัญหาจะเบาบาง และหมดไปในที่สุด ได้เชื่อมโยงกับกระบวนการทัศนทางด้านสุขภาพประกอบด้วย 4 อย่าง คือ 1.สุขภาพกาย 2.สุขภาพจิต 3.สุขภาพสังคม หมายถึง สภาวะที่ดีของปัญญา 4.สุขภาพศีลธรรมตรงกับหลักสำคัญของทฤษฎีการสื่อสารตามหลักการของ Berlo ผู้ส่งสารต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารโดยมีความสามารถในการ “การเข้ารหัส” (encode) เนื้อหาข่าวสารมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับ เพื่อผลในการสื่อสารมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่จะส่ง และควรจะมีความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลนั้นให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับ

คำสำคัญ: การถอดรหัส; การสื่อสาร; บทบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรม

Abstract

The objectives of this study are 1) to study communication through the Dharma Review according to the principles of Dharma Medicine 2) to study the decoding of the use of Dharma Commentary of people who come to the Dharma

Medicine Health Camp in the treatment of illnesses. 3) To study the model of maintaining healthy physical, mental and spiritual health in a sustainable manner with the model of decoding communication through the Dharma review of the Dharma of the Dharma Doctor. This thesis of Qualitative research. From this research, it was found that the decoding of communication was through a Dhamma review, which Master Dr. Khieo, Dr. Jaiphet Klajon, was the messenger of the 166 Dhamma review, which is the Dhamma that the teacher had studied from the Tripitaka. Knowing the truth as it really is to the point of being able to extinguish defilements and extinguish all causes of suffering in sequence. It is connected to the health paradigm consisting of 4 things: 1. Physical health 2. Mental health 3. Social health refers to a good state of intelligence. 4. Moral health. This corresponds to the main principles of Berlo's theory of communication. The sender must be a person who has communication skills with the ability to "Encoding" (encode) news content. Have a good attitude towards the recipient. For effective communication, have good knowledge about the information to be sent. and should have the ability to adjust the level of that information to be appropriate and easy for the knowledge level of the recipient

Keywords: Interpretation; Communication; Dharma Review of the Dharma Physician

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความเจริญให้ทั้งคุณประโยชน์ และ บางครั้งก็ก่อเกิดโทษ เช่นการพัฒนาทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรโลกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย โดยเฉพาะทรัพยากรโลกที่มีอยู่อย่างจำกัด ย่อมมีการแก่งแย่งแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการของตนเมื่อสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากทำให้สูญเสียสมดุลตามธรรมชาติ ประกอบกับความเครียดจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากรของประชากร ความเครียดจากการดำรงชีวิต ในภาวะที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เมื่อคนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ก่อให้เกิดโรคภัยขึ้นมากมาย การแพทย์แผนปัจจุบันได้นำมาซึ่งการตรวจวินิจฉัยโรค และการรักษาโรคด้วยเทคโนโลยีอันมหัศจรรย์ได้ผลชะงัดในหลายเรื่อง ก่อให้เกิดความนิยมอย่างแพร่หลาย แต่ขณะเดียวกันความนิยมดังกล่าว ก็นำไปสู่ความผิดพลาดอันเป็นจุดตาย (fetal error) คือทำให้ความเห็นเกี่ยวกับสุขภาพบิดเบี้ยว หรือหัดตัว กล่าวคือ ผู้คนหันไปทุ่มเทความสนใจเรื่องสุขภาพเสีย (ill health) โดยให้ความสนใจเรื่องสุขภาพดี (good health) น้อยมาก สิ่งที่สะท้อนคำกล่าวนี้คือการที่ภาครัฐและภาคเอกชนมีนโยบายและทุ่มเททรัพยากรทั้งภาครัฐและเอกชนไปในการสร้างการแก้ไขสุขภาพเสียไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีทันสมัยที่มีราคาแพง โรงพยาบาล รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและการพัฒนาคนเพื่อดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูสุขภาพที่เสียไปแล้ว และตรงกันข้ามกับจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทุกอย่างในการสร้างสุขภาพดี หรือกล่าวอีกที คือไม่ให้ความสนใจ

เท่าที่ควรกับการป้องกันและส่งเสริมให้มีสุขภาพดี นั่นคือ รอให้เป็นโรคก่อนแล้วค่อยมารักษากัน (นิตยาภรณ์ สุระสาย, 2559)

ในประเทศไทย จากรายงานของกองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยรื้อวประกันได้บอกถึง 10 สาเหตุที่คร่าชีวิตคนไทยมากที่สุด พบว่า 3 อันดับโรคร้ายที่คร่าชีวิตคนไทยมากที่สุดคือ 1. โรคมะเร็ง อัตราการเสียชีวิต 120.3 คน ต่อประชากรแสนคน เพิ่มจากปี 2557 มากถึง 12.12% 2. โรคหลอดเลือดในสมอง อัตราการเสียชีวิต 47.1 คน ต่อประชากรแสนคน เพิ่มจากปี 2557 มากถึง 21.71% และ 3. โรคปอดอักเสบ อัตราการเสียชีวิต 45.2 คน ต่อประชากรแสนคน เพิ่มจากปี 2557 มากและยังพบว่าอัตราป่วยจากโรคที่เกิดจากพฤติกรรมมารับสารที่เป็นมลพิษ (บริษัท เมืองไทย โบรกเกอร์ จำกัด, 2563) เมื่อการแพทย์แผนปัจจุบันไม่สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ทั้งหมด แต่อาจจะรักษาบรรเทาอาการของโรคและอาการเจ็บป่วยได้เพียงบางโรค หรือบางอาการเจ็บป่วยเท่านั้น การแพทย์ทางเลือกจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำไปใช้ทดแทนการแพทย์แผนปัจจุบัน เนื่องจากไม่สามารถบำบัดรักษาได้ด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันในขณะนั้น เช่นกรณีผู้ป่วยแพ้ยาลงไม่สามารถรักษาได้ด้วยยาเป็นต้น หรือผู้ป่วยอยู่ในระยะสุดท้ายที่ไม่สามารถรักษาได้ด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน (วรุฒิ เจริญศิริ, 2566)

การแพทย์ทางเลือกมีวิธีการตรวจรักษา การบำบัดรักษา และหัตถการต่างๆ เช่นการแพทย์แผนโบราณของจีน การแพทย์แบบอายุรเวชของอินเดีย โดยวิธีการบำบัดรักษาใช้กายและใจ เช่น การใช้สมาธิบำบัด โยคะ และ วิธีการบำบัดรักษาโดยการใช้หัตถการต่างๆ เช่น การนวด การดัด การจัดกระดูก หรือ วิธีการบำบัดรักษาที่ใช้พลังงานในการบำบัดรักษาที่สามารถวัดได้และไม่สามารถวัดได้ในการบำบัดรักษา เช่น การสวดมนต์บำบัด พลังจักรวาล เป็นต้น แพทย์ทางเลือกเหล่านี้ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกหนึ่งของประชาชนที่หมดหนทางที่จะพึ่งพาการรักษาโรคจากแพทย์แผนปัจจุบัน (วรุฒิ เจริญศิริ, 2566)

การแพทย์วิถีธรรมเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการแพทย์ทางเลือก โดยมีหลักในการปฏิบัติคือ ศาสตร์ยา 9 เม็ด หรือเทคนิคในการปฏิบัติ 9 ข้อ ในยา 9 เม็ดนี้แบ่งเป็นกลุ่ม 3 ยาหลัก คือ ยาเม็ดเลิศ ยาเม็ดหลัก และยาเม็ดเสริม กล่าวคือ ยาเม็ดหลัก ได้แก่ ยาเม็ดที่ 6 และยาเม็ดที่ 7 ยาเม็ดที่ 6 หมายถึง การออกกำลังกาย การกดจุดลมปราณ โยคะ กายบริหารยืดเหยียด การเดินเร็ว การฝึกกลมหายใจ และยาเม็ดที่ 7 หมายถึง การรับประทานอาหารปรับสมดุลตามภาวะร้อนเย็นของร่างกาย การรับประทานอาหารตามลำดับ การรับประทานอาหารปราศจากเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ การรับประทานอาหารปรุงรสจัดด้วยเกลือ การรับประทานอาหารสมุนไพรปรับสมดุล ประกอบด้วยสมุนไพรฤทธิ์ร้อน ฤทธิ์เย็น และฤทธิ์ร้อนผสมฤทธิ์เย็น ยาเม็ดเสริม ได้แก่ ยาเม็ดที่ 1 การรับประทานอาหารสมุนไพรน้ำผักและผลไม้ปั่น ยาเม็ดที่ 2 หมายถึง การกัวชาหรือการชูดระบายพิษทางผิวหนัง ที่บริเวณใบหน้าและศีรษะหรือลำตัวแขนขา ยาเม็ดที่ 3 หมายถึง การสวนล้างลำไส้ใหญ่หรือการขับถ่ายอุจจาระ (ดีท็อกซ์) ยาเม็ดที่ 4 หมายถึง การแช่มือแช่เท้าหรือส่วนที่ไม่สบาย ด้วยน้ำสมุนไพรตามภาวะร้อนเย็นของร่างกาย ยาเม็ดที่ 5 หมายถึง การพอก ทา หยอด ประคบ อบ อาบ ด้วยสมุนไพรตามภาวะร้อนเย็นของร่างกาย ยาเม็ดเลิศ ได้แก่ ยาเม็ดที่ 8 หมายถึง การใช้ธรรมะ ละบาป บำเพ็ญบุญกุศล ทำจิตใจให้ผ่องใส คบมิตรดีสร้างสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี การใช้หลักธรรมะในชีวิตประจำวัน การใช้เทคนิคทำให้หายโรคเร็ว การทบทวนธรรม การสวดมนต์ การทำสมาธิบำบัด

การละออบายมุข การประกอบสัมมาอาชีวะ และยาเม็ดที่ 9 หมายถึง การรู้เพียรรู้พักให้พอดีหรือการทำงานเต็มที่และพักผ่อนให้พอดี พักผ่อนให้เพียงพอ (นิตยาภรณ์ สุระสาย, 2559)

ในการใช้หลักยา 9 เม็ด การแพทย์วิถีธรรมได้ใช้แนวทางการสื่อสารเพื่อให้ผู้ป่วยหรือผู้ที่มีความสนใจ สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ โดยเฉพาะยาเม็ดเลิศ เม็ดที่ 8 ซึ่งเป็นการใช้ธรรมะ ละบาบบำเพ็ญบุญกุศล ทำจิตใจให้ผ่องใส คบมิตรดีสร้างสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี การใช้หลักธรรมะในชีวิตประจำวัน การใช้เทคนิคทำให้หายโรคเร็ว การทบทวนธรรม การสวดมนต์ การทำสมาธิบำบัด การละออบายมุข การประกอบสัมมาอาชีวะ เครื่องมือสำคัญที่นอกจากกระบวนการสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดียที่มีการทำอย่างเป็นระบบแล้ว “บททบทวนธรรม” ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบการสื่อสารที่มีพลังทำให้ทุกข้อในใจของผู้ป่วยลดลงได้ โดยการใช้นิทบททบทวนธรรมดับทุกข์กายทุกข์ใจ ได้เรียนรู้และปฏิบัติตามดับทุกข์ด้วยการทบทวนธรรมร่วมกันทุกวัน ผู้ป่วยบางรายสามารถดับทุกข์กาย ทุกข์ใจได้ หายจากความเจ็บป่วยทางร่างกาย ในบางรายแม้จะยังไม่หายจากทุกข์ทางกาย แต่ไม่มีความทุกข์ใจแล้ว หรือความทุกข์กายทุกข์ใจเบาบางลงไปเป็นลำดับๆ ผู้ที่ได้เข้ารับการอบรมในค่ายสุขภาพมีความเห็นยืนยันตรงกันว่า การดับทุกข์ด้วยบททบทวนธรรมนั้น ได้ผลจริง มีผลเป็นที่ประจักษ์ โดยมีงานวิจัยของหลายท่านรองรับผลว่า สามารถดับทุกข์ได้จริง เช่น งานวิจัยของ ดร.นิตยาภรณ์ สุระสาย , ดร.หมายขวัญพุทธ กล้าจน , คุณลักษณะ วรพงศ์พัฒน์ คุณสันทนา ประวงศ์ และโดยเฉพาะงานวิจัยของ ดร.ใจเพชร กล้าจน “เรื่อง จิตอาสาแพทย์วิถีพุทธเพื่อมวลมนุษยชาติ” ซึ่งมีเนื้อหามากกว่า 3,000 หน้า โดยเก็บข้อมูลจากผู้เข้ามารับการรักษาจำนวน 63,399 ราย สามารถหายจากอาการเจ็บป่วยและความทุกข์ใจ เมื่อใช้การดับทุกข์ด้วยบททบทวนธรรม (ใจเพชร กล้าจน, 2558) ในแง่พื้นฐานมนุษย์สื่อสารผ่านกระบวนการเข้ารหัส (encoding) และการถอดรหัส (de coding) การเข้ารหัสเป็นกระบวนการเปลี่ยนความคิดให้เป็นการสื่อสาร โปรแกรมเปลี่ยนไฟล์ใช้ 'สื่อ' ในการส่งข้อความ เช่น โทรศัพท์ อีเมล ข้อความ การประชุมแบบเห็นหน้ากัน หรือเครื่องมือสื่อสารอื่นๆ ระดับของการคิดอย่างมีสติในการเข้ารหัสข้อความอาจแตกต่างกันไป โปรแกรมเปลี่ยนไฟล์ควรคำนึงถึง 'เสียงรบกวน' ที่อาจรบกวนข้อความด้วย เช่น ข้อความอื่นๆ สิ่งรบกวน หรืออิทธิพลต่างๆ ผู้ฟังจึง 'ถอดรหัส' หรือตีความข้อความด้วยตนเอง การถอดรหัสเป็นกระบวนการเปลี่ยนการสื่อสารให้เป็นความคิด เมื่อมีผู้ได้รับข้อความ พวกเขาจะถอดรหัสการสื่อสารและเปลี่ยนกลับเป็นความคิดเพื่อสร้างความหมาย

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา “การถอดรหัส” (Decoding) ซึ่งเป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงข่าวสารให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้หรือมีการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ให้เป็นรูปข่าวสาร หรือเรียกว่าเป็น “กระบวนการแปลความหมายของข่าวสาร” ที่จะทำให้อ่านข่าวสารถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่ง โดยเฉพาะในการสื่อสารผ่านบททบทวนธรรม ซึ่งคาดว่าจะเกิดประโยชน์ในทางวิชาการต่อการดูแลสุขภาพของผู้คนทั้งทางกายและทางใจ ทำให้เกิดการพัฒนาคุนภาพชีวิตและสุขภาวะตามหลักการแพทย์วิถีธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารผ่านบททบทวนธรรมตามหลักการของการแพทย์วิถีธรรม
2. เพื่อศึกษาการถอดรหัสในการใช้บททบทวนธรรมของจิตอาสาการแพทย์วิถีธรรมในการรักษาอาการเจ็บป่วย

3. เพื่อศึกษารูปแบบการรักษาสุขภาพกายใจและจิตวิญญาณที่แข็งแรงอย่างยั่งยืน ด้วย Model การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมของการแพทย์วิถีธรรม ใช้แนวคิด, หลักการและ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบงานวิจัย

1.1 วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview)

1.2 การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) มีการเก็บข้อมูลจาก เอกสาร และ ข้อมูลหลักฐานต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคม หนังสือ รวมถึงศึกษาผลการวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และ เอกสารจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รายงาน ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้ให้ข้อมูลเป็นจิตอาสาการแพทย์วิถีธรรม ที่ใช้บทบทวนธรรมในการดับทุกข์กายและทุกข์ใจ จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต ในการ บันทึกเสียง การสังเกตระหว่างที่อยู่ในสนาม และการจดบันทึกภาคสนาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบ สัมภาษณ์ โดยกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) พร้อม บันทึกภาพ บันทึกวีดิทัศน์ บันทึกเทปและจดบันทึกข้อมูลที่ได้ด้วยตัวเอง

ขั้นตอนที่ 5 การจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล (Data Management and Analytical) ผู้วิจัย จะจัดแบ่งข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ตาราง หรือแผนภาพ เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเขียนรายงานในรูปแบบของการพรรณนาเชิง วิเคราะห์ (Analytical Description) ประกอบกับพรรณนา แนวคิด และความคิดเห็นของผู้วิจัย เพื่อ ทำเป็นรายงานการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ โดยผู้วิจัยนำ แบบคำถามการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า การสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมตามหลักการของการแพทย์วิถี ธรรม มีหลักการว่า “เราเป็นหมอดูแลตัวเองได้” และ “หมอดีที่สุดในโลกคือตัวเราเอง” ไม่ต้องไป เสาะแสวงหาหมอที่อื่นอีก ไม่ต้องเสียเงินค่ารักษาพยาบาล ค่าเดินทาง และไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไป หาหมอ สามารถใช้ศาสตร์ยา 9 เม็ดดูแลสุขภาพตัวเองอยู่ที่บ้าน ใช้ของในครัว ใช้ของใกล้ตัว ประหยัด ใช้ง่าย ด้วยยา 9 เม็ด ดังมีสโลแกนที่ว่า ค่ารักษาของการแพทย์วิถีธรรมมีค่าเท่ากับ “ศูนย์บาท

รักษาทุกโรค” ประหยัดเรียบง่าย สามารถพึ่งตนเองได้และสามารถนำไปช่วยผู้อื่นได้ กรณีศึกษาทั้ง 10 ตัวอย่างที่เลือกมา ล้วนเป็นโรคคนละไม่ต่ำกว่า 4-5 โรค อายุ 50 ปีขึ้นไป ทุกคนมีปัญหาสุขภาพทางร่างกาย และไปรับการรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน มีบางคนที่ไปเลือกรักษากับแพทย์ทางเลือกอื่น ต้องทุกข์ทรมานมากในการรักษา ทุกคนที่ไปรักษาทั้งแผนปัจจุบันและแผนทางเลือกอื่นไม่มีใครสักคนที่หายจากโรคด้วยวิธีดังกล่าว เป็นการรักษาโรคตามอาการและให้กินยาตามแพทย์สั่ง นอกจากจะรักษาไม่หายแล้วทุกคนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาและค่าเดินทางอย่างมาก ดังนั้นทุกคนจึงพยายามเสาะแสวงหาหนทางอื่น

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 พบว่า การถอดรหัสในการใช้บททบทวนธรรมของจิตอาสาการแพทย์วิถีธรรมในการรักษาอาการเจ็บป่วยกรณีศึกษาทั้ง 10 ตัวอย่างที่เลือกมา ล้วนเป็นโรคคนละไม่ต่ำกว่า 4-5 โรค อายุ 50 ปีขึ้นไป ทุกคนมีปัญหาสุขภาพทางร่างกาย และไปรับการรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน มีบางคนที่ไปเลือกรักษากับแพทย์ทางเลือกอื่น ต้องทุกข์ทรมานมากในการรักษา ทุกคนที่ไปรักษาทั้งแผนปัจจุบันและแผนทางเลือกอื่นไม่มีใครสักคนที่หายจากโรคด้วยวิธีดังกล่าว เป็นการรักษาโรคตามอาการและให้กินยาตามแพทย์สั่ง นอกจากจะรักษาไม่หายแล้วทุกคนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาและค่าเดินทางอย่างมาก ดังนั้นทุกคนจึงพยายามเสาะแสวงหาหนทางอื่น

วัตถุประสงค์ ข้อ 3 พบว่า รูปแบบการรักษาสุขภาพกายใจและจิตวิญญาณที่แข็งแกร่งอย่างยั่งยืน ด้วย Model การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบททบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรมของ ดร.ใจเพชร กล้าจน เป็นเรื่องเฉพาะบุคคลที่ต้องอาศัยภูมิรู้ทางธรรมะ ผ่านการอ่านและเข้าใจพระไตรปิฎก ตลอดจนเรื่องของชีวิตอย่างลึกซึ้ง ชุดของรหัส (Encoding) มีแกนที่สำคัญคือ หลักศรัทธาและความเชื่อ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญในการสร้างศรัทธาและความเชื่อได้แก่ กัมมสัทธา, วิปากสัทธา และ กัมมัสสกตาสัทธา ในค่ายสุขภาพจะมีหัวข้อบททบทวนธรรม จะมีผู้มาสอน และอธิบายความหมายแต่ละข้อให้เห็นและเข้าใจความสำคัญ แล้วก็พาท่อง และหลังจากนั้นจิตอาสาจะนำเอาบททบทวนธรรมมาพิจารณาซ้ำๆ อ่าน ท่องจำ ฟังซ้ำๆ จนเข้าใจ และเข้าถึงเนื้อหาของบททบทวนธรรมอย่างแจ่มแจ้ง ซึ่งจะนำมาใช้เมื่อชีวิตเขาเกิดปัญหา บางท่านก็นึกขึ้นมาได้ บางท่านก็เปิดหนังสือขึ้นมาดู และก็สามารถนำมาดับทุกข์กายและทุกข์ใจในชีวิตได้จริง ผลที่ได้จากการปฏิบัติตามบททบทวนธรรม ทั้ง 10 ท่าน ทำให้จิตใจ โปร่ง โล่ง เบาสบาย สามารถดับความทุกข์กายทุกข์ใจได้ บางท่านสามารถนำไปแก้ปัญหาในครอบครัวได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะพบว่า บททบทวนธรรมสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง เสียง (Noise) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการสื่อสาร ในศาสตร์ของการแพทย์วิถีธรรม “เสียง” (Noise) จาก “ชุดของรหัส” (Encoding) นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเสียง เมื่อสัมพันธ์กับสาระของบททบทวนธรรม ได้ประกอบร่างเป็นธรรมะที่พาผู้คนให้พ้นทุกข์ ปรโตโมหะ” คือ เสียงจากผู้อื่น เสียงที่ดังมาก เสียงที่ถูกต้อง เสียงที่บอกกล่าวชี้แจงความจริง มีเหตุผล เป็นประโยชน์ คำบอกเล่า ข่าวสาร คำชี้แจง อธิบายการแนะนำชักจูง การสั่งสอน การถ่ายทอด การได้เรียนรู้จากผู้อื่น (hearing or learning from others) การถอดรหัส (Decoding) หมายถึงความเข้าใจในสาระที่ได้รับการถ่ายทอด ทั้งนี้ ความสามารถที่จะเข้าใจซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการใช้ความคิด ในทางพุทธธรรม โยนิโสมนสิการคือ การใช้ความคิดอย่างถูกวิธี การทำใจในใจโดยแยบคาย การพิจารณาสืบค้นถึงมูลรากต้นตอ การใช้ความคิดสืบสาวตลอดสาย การคิดอย่างมีระเบียบ การรู้จักคิดพิจารณาด้วยอุบาย การคิดแยกแยะออกดูตามสภาวะของสิ่งนั้น ๆ โดยไม่เอาความรู้ลึก

ด้วยต้นหาอุปาทานของตนเข้าจับ (analytical reflection, critical reflection, systematic attention) ปัจจัยทั้งสองอย่างนี้ ย่อมสนับสนุนซึ่งกันและกัน โยนิโสมนสิการ เป็นปัจจัยภายใน หรือเรียกว่า วิธีการแห่งปัญญา บทบาททวนธรรมที่ผู้ให้ข้อมูลหลักจำได้ขึ้นใจ และเมื่อเจอปัญหาจะนำมาสอนใจตนเองเสมอ จะเป็นเรื่องของกรรม เชื้อชาติเรื่องกรรมว่าสิ่งทั้งหลายที่เขาได้รับคือสิ่งที่เขาทำมา ในการถอดรหัส องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ช่องทางการสื่อสารบททวนธรรม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่จะตอบเหมือนกันหมดคือ ปัจจุบันมีหลายช่องทาง เช่น การเข้าค่าย Online, Onsite, หนังสือบททวนธรรม, YouTube, Facebook, TikTok, Twitter, Line แพนथวิถีธรรม, หมอเขียว.net เป็นต้น ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการสื่อสารบททวนธรรม คือ เมื่อฟังบททวนธรรม ซ้ำๆ แล้วทำใจในใจตามไปด้วย จะทำให้เรามีปัญญามากขึ้นๆ ทุกวัน มีปัญญาแตกฉานในการทำลายทุกข์ เพิ่มความผาสุกในชีวิต ปัญหาทุกปัญหาก็จะคลี่คลายเบาบางลงไป ทำให้เกิดความเข้าใจและมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมอย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การสื่อสารผ่านบททวนธรรมตามหลักการของการแพทย์วิถีธรรม มีหลักการว่า “เราเป็นหมอดูแลตัวเองได้” และ “หมอที่ดีที่สุดในโลกคือตัวเราเอง” สอดคล้องกับงานศึกษาของแพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ ที่ได้กล่าวถึงประเด็นของการรักษาสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงใหม่จากการรักษาแบบใช้ยามาเป็นการรักษาแบบองค์รวม คือการปรับเปลี่ยนที่ต้นเหตุของการเป็นโรค โดยระบบการแพทย์ในอเมริกากำลังมีการปฏิรูปแนวคิดใหม่ หลังจากทีระบบสุขภาพของเขากำลังจะล้มละลาย เนื่องจากระบบการรักษาของเขาเป็นระบบการรักษาโรคด้วยการใช้ยา (ill to the pill) เวลาเราไปหาหมอด้วยโรคความดันโลหิตสูง หมอจะให้ยาลดความดัน เป็นเบาหวานก็ให้ยาลดน้ำตาล ไขมันในเลือดสูง ก็ให้ยาลดไขมันในเลือด การรักษาแบบนี้เป็นการรักษาตามอาการรักษาที่ปลายเหตุ ผลคือไม่หาย จะต้องกินยาประคับประคองไปตลอดชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่ายทั้งหมอและคนไข้ ทำให้รัฐต้องเสียงบประมาณอย่างมากในการซื้อยามารักษา โดยความจริงแล้วการรักษาที่ถูกต้อง คือรักษาที่ต้นเหตุ ต้องดูว่าอะไรเป็นสาเหตุให้คนไข้เป็นโรคเหล่านี้ การปรับเปลี่ยนอาหาร การออกกำลังกาย การฝึกเทคนิคการผ่อนคลาย ช่วยให้โรคเหล่านี้ดีขึ้นได้ เราจะเห็นว่าวิธีการเหล่านี้เป็นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (Integrative and Holistic Medicine) ซึ่งศาสตร์แพทย์วิถีธรรมใช้การรักษาที่ต้นเหตุ และใช้ร่วมการรักษาทางใจคู่กัน โดยใช้การรักษาทางใจมาเป็นอันดับแรก (แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ, 2556) รวมทั้ง ดร.ใจเพชร กล้าจน ได้กล่าวถึง ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรม เป็นศาสตร์การแพทย์แผนใหม่ของโลกมีจุดกำเนิดในประเทศไทย มีแนวคิดหลัก คือ การฝึกฝนปฏิบัติเพื่อเข้าถึงสภาวะของความสุกอันสูงสุด คือ นิโรธ วิมุตติ นิพพาน ไปเป็นลำดับ มีแนวคิดย่อย คือ 1) ใจเป็นประธานของสิ่งทั้งปวง 2) ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน 3) ดับทุกข์ที่เหตุ (เหตุคือต้นเหตุ) 4) ประหยัดเรียบง่าย 5) มีประโยชน์ไม่มีโทษ 6) พิสูจน์ผลได้ด้วยตนเอง 7) เป็นจริงตลอดกาล และ 8) เกื้อกูลผองชน มีการอธิบายกลไกการเกิดการหายของโรคอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งเชิงนามธรรมและรูปธรรม มีวิธีปฏิบัติที่เรียกว่าหลัก 9 ข้อ สู่สภาวะแห่งพุทธะ หรือยา 9 เม็ดของแพทย์วิถีธรรม มีสโลแกนคือ “หมอที่ดีที่สุดในโลกคือตัวเราเอง” “ลดกิเลสรักษาโรค” “ศูนย์บาปรักษาทุก

โรค” “กินอาหารเป็นยา ไม่กินยาเป็นอาหาร” โดยในค่ายสุขภาพแพทย์วิถีธรรม จะมีการปฏิบัติเหตุแห่งวิมุตติ 5 ประการ แทรกอยู่ในทุกกิจกรรมของค่าย (ใจเพชร กล้าจน, 2558)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การถอดรหัสในการใช้บททบทวนธรรมของจิตอาสา การแพทย์วิถีธรรมในการรักษาอาการเจ็บป่วยกรณีศึกษาทั้ง 10 ท่าน ทำให้จิตใจ โปร่ง โล่ง เบาสบาย สามารถดับความทุกข์ใจทุกข์กายได้ บางท่านสามารถนำไปแก้ปัญหาในครอบครัวได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะพบว่า บททบทวนธรรมสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาก็ได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า รูปแบบการรักษาสุขภาพกายใจและจิตวิญญาณที่แข็งแกร่งอย่างยั่งยืน ด้วย Model การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบททบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรมของ ดร.ใจเพชร กล้าจน เป็นเรื่องเฉพาะบุคคลที่ต้องอาศัยภูมิรู้ทางธรรมะ ผ่านการอ่านและเข้าใจพระไตรปิฎกตลอดจนเรื่องในชีวิตอย่างลึกซึ้งชุดของรหัส (Encoding) มีแกนที่สำคัญคือ หลักศรัทธาและความเชื่อ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญในการสร้างศรัทธาและความเชื่อได้แก่ กัมมัสสทา, วิปากัสสทา และกัมมัสสกตาสสทา ในค่ายสุขภาพจะมีหัวข้อบททบทวนธรรม จะมีผู้มาสอน และอธิบายความหมายแต่ละข้อให้เห็นและเข้าใจความสำคัญ แล้วก็พาท่อง และหลังจากนั้นจิตอาสาจะนำเอาบททบทวนธรรมมาพิจารณาซ้ำๆ อ่าน ท่องจำ ฟังซ้ำๆ จนเข้าใจ และเข้าถึงเนื้อหาของบททบทวนธรรมอย่างแจ่มแจ้ง ซึ่งจะนำมาใช้เมื่อชีวิตเขาเกิดปัญหา บางท่านก็นึกขึ้นมาได้ บางท่านก็เปิดหนังสือขึ้นมาดู และก็สามารถนำมาดับทุกข์กายและทุกข์ใจในชีวิตได้จริง ยังสอดคล้องกับลักษณะ แซ่โซ้ว ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรมของ ดร.ใจเพชร กล้าจน พบว่าการรักษาโรคที่ต้นเหตุตามหลักพุทธศาสตร์ จึงมุ่งเน้นมาที่การลดละเลิกกิเลสตามและอตัตา ด้วยการเรียนรู้ฝึกฝนปฏิบัติที่จะลดละเลิกความติดยึดในการเสพรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ที่เป็นภัย ด้วยการดับความอยากภายในจิต เป็นการสละออกซึ่งความอยากตามคำตรัสของพระพุทธองค์ที่ว่า “ทุกขนิโรธอริยสัจ (สภาพดับทุกข์) คือความดับตัณหาไม่เหลือด้วยวิราคะ (ความละหน่ายคลายกำหนดจากกิเลสตัณหา) ความสละ (สละกิเลสตัณหาออกจากจิต) ความสละทิ้ง ความพ้น ความไม่อาลัยในตัณหา (ล้างกิเลสไปตามลำดับหยาบ กลาง ละเอียด จนกระทั่งหมดสิ้นอัสวะ)” การลดละเลิกกิเลสตัณหา นั้น นอกจากจะทำให้สุขภาพดีขึ้น คือหาย หรือทุเลาจากโรคแล้ว ชีวิตด้านอื่นๆ ก็ดีขึ้นด้วยอย่างเป็นองค์รวมในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ปัญญา เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตโดยรวม และด้านการพึ่งตนและช่วยคนให้พ้นทุกข์ (ภาวะแห่งพุทธะ) (ลักษณะ แซ่โซ้ว, 2565) ดังที่ปรากฏในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงผลการรักษาสุขภาพของกายใจและจิตวิญญาณ

เมื่อกายใจและจิตวิญญาณที่สมดุลกันจะทำให้สุขภาพแข็งแรงอย่างยั่งยืน ดังที่กล่าวมาแล้วในแผนภาพที่ 1 เป็นแผนภาพที่แสดงถึง การรักษากายใจ โยงไปถึงจิตวิญญาณ ฉะนั้นรูปแบบจึงมีความสัมพันธ์กันทำให้เกิดความที่เป็นสุขภาพดี ถ้าไม่ได้ร่างกายที่แข็งแรง ใจก็ไม่แข็งแรง ก็จะไม่ส่งผลให้จิตวิญญาณเข้มแข็ง ฉะนั้นโมเดลกายที่แทนด้วย Body (กาย) ใจที่แทนด้วย Mind และจิตวิญญาณ (Soul) จึงเป็นรูปแบบของ BMS ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ถ้ามีการรักษากายใจและจิตวิญญาณที่สมดุลกันก็จะเกิดเป็นการรักษาสุขภาพแนวใหม่ที่มีความยั่งยืนด้วยการรักษาใจ ส่งเสริมให้จิตวิญญาณแข็งแรง ทฤษฎีการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยนี้ ดังเช่น สอดคล้องกับวีรช ลภีรัตนกุล ที่ได้กล่าวว่ามีกระบวนการสื่อสารส่งผ่านระหว่างบุคคลหนึ่ง ส่งคมหรือสมาชิกที่สามารถใช้สื่อความหมายออกมาในรูปแบบของความต้องการความรู้และประสบการณ์จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งตรงกับการใช้หลักบททบทวนธรรม ที่อาจารย์หมอเขียวใช้หลักธรรมง่ายๆ สื่อสารจากคำสอนของพระพุทธเจ้าไปสู่บุคคลหนึ่งก็คือประชาชนทั่วไปหรือจิตอาสาแพทย์วิถีธรรมที่จะให้เกิดมาจากระบบการความต้องการหรือความปรารถนาในเรื่องของการลดกิเลส นำมาใช้ในการรักษาโรคต่างๆ ได้ (วีรช ลภีรัตนกุล, 2546) และสอดคล้องกับทฤษฎี SMCH ของเดวิด เค. เบอร์โล ที่มีผู้นำมาใช้อย่างมากมีหลักการว่าการสื่อสารมีปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการได้แก่ 1 ผู้ส่ง (Source) ก็คือเปรียบเสมือนอาจารย์หมอเขียว 2 ข้อมูลข่าวสาร (Message) เปรียบเสมือนบททบทวนธรรมหมายถึงสารที่จะให้ผู้รับ 3 ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ก็คือเป็นสิ่งที่พิมพ์คือหนังสือเผยแพร่ออกไปได้ทั้งข้อมูลของฉบับหนังสือหรือเผยแพร่เป็น e-book หรือผ่านช่องทาง Facebook YouTube เป็นต้น 4 ผู้รับสารก็คือ (Receiver) คือจิตอาสาแพทย์วิถีธรรมหรือประชาชนทั่วไป (David K. Berlo), 1960)

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยใช้กรอบความคิดของ Berlo มาวิเคราะห์การสื่อสารบททบทวนธรรมของศาสตร์แพทย์วิถีธรรม โดยอาศัยวิเคราะห์แยกแยะตามองค์ประกอบ 6 ประการของ Berlo โดยผลที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลต่อการรักษาสุขภาพคือ เมื่อจิตอาสาของศาสตร์แพทย์วิถีธรรมได้รับบททบทวนธรรมผ่านกระบวนการสื่อสารของ Berlo ได้ส่งผลให้มีสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งทางกายและใจ โดยสาระหลักสำคัญของการสื่อสาร (message) คือ บททบทวนธรรมซึ่งได้มีการแบ่งออกมาเป็น 5 หมวดได้แก่ 1.กลไกการเกิดการหายของโรค 2.กิเลส กาม อตถา 3.วิบากกรรม (วิบากดี/วิบากร้าย) 4.เพิ่มอริยสีล (คิดดี/พูดดี/ทำดี) และ 5.หม่อมิตรดี โดยจุดหลักสำคัญของงานวิจัยนี้คือการถอดรหัสการสื่อสาร (Decoding / Encoding) งานวิจัยนี้นอกจากจะเป็นการสำรวจปรากฏการณ์ขององค์ประกอบการสื่อสารผ่านความเจ็บป่วยของจิตอาสาในรูปแบบของกรณีศึกษาแล้ว ยังได้รับผลจากการสื่อสารบททบทวนธรรมที่สามารถมีผล (impact) ต่อสุขภาพกายใจของจิตอาสาด้วย

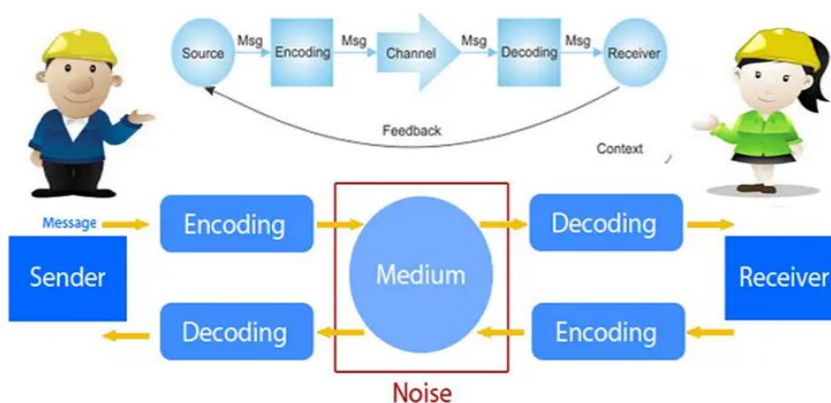
การเชื่อมโยงบททบทวนธรรมของ แพทย์วิถีธรรม กับแนวคิดการถอดรหัสการสื่อสารของ David K. Berlo (The Process of Communication) สามารถอธิบายได้ในแง่ของการประยุกต์หลักการการสื่อสารแบบองค์รวมกับการสร้างความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงเชิงจิตวิญญาณ ดังนี้: 1. องค์ประกอบของการสื่อสาร (Source-Message-Channel-Receiver: SMCR) 2. การถอดรหัสสาร (Decoding the Message) 3. Noise (อุปสรรคหรือสัญญาณรบกวน) 4. Feedback (การตอบกลับ)

กระบวนการสื่อสารของ David K. Berlo เน้นว่าการตอบกลับคือสิ่งสำคัญในการตรวจสอบว่าการสื่อสารบรรลุผลหรือไม่:

บทบทวนธรรมชาติ: การตอบกลับในรูปแบบของการปฏิบัติ เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีจิตใจสงบ หรือการมีสุขภาวะที่ดีขึ้นการสะท้อนผลลัพธ์นี้ช่วยปรับปรุงกระบวนการถ่ายทอดธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ของการเชื่อมโยง คือ 1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต: การสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมชาติ ช่วยสร้างความเข้าใจในสัจธรรม นำไปสู่การปล่อยวางและความสุข 2. การสื่อสารเชิงจิตวิญญาณ: เป็นตัวอย่างของการใช้แนวคิด SMCR ในบริบทการพัฒนาจิตใจ 3. สร้างการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม: กระบวนการถอดรหัสและตอบกลับส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นผลได้จริงในชีวิตผู้ปฏิบัติ

การเชื่อมโยงบทบทวนธรรมชาติของแพทย์วิถีธรรมกับกระบวนการสื่อสารของ Berlo แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของธรรมชาติในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาจิตใจและคุณภาพชีวิตของผู้คนในระดับลึกซึ้งดังภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา: ปรับปรุงโดยผู้วิจัย

บทสรุป

การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมชาติ ซึ่ง ท่านอาจารย์ หมอเขียว ดร.ใจเพชร กล้าจน เป็นผู้ส่งสารบทบทวนธรรมชาติ 166 ข้อ ถ้าปฏิบัติได้ถูกต้อง ก็จะสามารถทำลายทุกข์ และจะทำให้ปัญหาทุกปัญหานั้นคลี่คลายออกไปเรื่อยๆ ปัญหาจะเบาบาง และหมดไปในที่สุด การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมชาติ เมื่อจิตอาสามีความทุกข์ใจ ทุกข์กาย หรือทุกข์เดือดร้อนจากสิ่งใดๆ ก็ตาม ถ้าได้นำเอาบทบทวนธรรมชาติมาปฏิบัติที่กายวาจาใจ จะเกิดปัญญาสามารถดูแลตนเองได้ และช่วยเหลือผู้อื่นได้ ข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัย “การถอดรหัสการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมชาติของแพทย์วิถีธรรม” คือ เป็นนวัตกรรมการรักษาโรคองค์รวม คือ เป็นการรักษากายใจ และจิตวิญญาณควบคู่กันไปด้วย จากการถอดรหัส อ.หมอเขียว Encode จาก พระไตรปิฎก แปลเป็นภาษาง่ายๆ

เพื่อให้ Receiver อื่นที่ General เข้าใจ นี่คือการ Encode Decode ที่เป็น Finding ที่มีกายคือส่วนไหน ใจคือส่วนไหน จิตวิญญาณ คือส่วนไหน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ งานและสถานการณ์ที่ควรใช้ดังต่อไปนี้:

1.1 งานที่ต้องรับผิดชอบสูง เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน การจัดการงานบริษัท, การบริหารธุรกิจ, หรือการดูแลครอบครัว การนำไปใช้: ใช้บทบทวนธรรมเพื่อฝึกใจให้สงบ ยอมรับความเปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาด้วยปัญญา

1.2 งานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น งานเขียน งานออกแบบ หรือการวางแผน การนำไปใช้: ใช้ธรรมะเพื่อปล่อยวางความกังวลและดึงจิตให้อยู่กับปัจจุบัน

1.3 งานที่ต้องพบปะผู้คนหรือทำงานร่วมกันเช่น งานบริการ งานทีม หรือการเจรจาต่อรอง การนำไปใช้: บทบทวนธรรมช่วยลดความโกรธ ความไม่พอใจ และเพิ่มความเมตตา

1.4 ช่วงเวลาที่ยากลำบาก เช่น การเผชิญปัญหาสุขภาพ การสูญเสีย หรือความผิดหวังในชีวิต การนำไปใช้: ใช้เพื่อเตือนสติให้เข้าใจสัจธรรมและปล่อยวาง

2. ข้อเสนอการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 "การถอดรหัสการสื่อสารเชิงจิตวิญญาณ: กรณีศึกษาบทบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรม"

2.2 "บทบทวนธรรม: สัญญาและความหมายในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาจิตใจ"

2.3 "การวิเคราะห์เชิงสัญญาของบทบทวนธรรมในบริบทการสื่อสารธรรมะร่วมสมัย"

2.4 "บทบทวนธรรม: เครื่องมือการสื่อสารเพื่อความสุขและความสงบในชีวิต"

2.5 "แนวคิดและกลวิธีการสื่อสารผ่านบทบทวนธรรมของแพทย์วิถีธรรม"

2.6 "การประยุกต์ใช้บทบทวนธรรมในกระบวนการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชีวิต"

2.7 "การสร้างสื่อความหมายผ่านบทบทวนธรรม: วิถีแห่งการสื่อสารเพื่อความผาสุก"

2.8 "อิทธิพลของบทบทวนธรรมต่อการสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก"

2.9 "บทบทวนธรรมกับบทบาทการสื่อสารในสังคมแห่งการพึ่งตนเอง"

2.10 "การถอดรหัสการสื่อสารในบทบทวนธรรม: มิติทางจิตวิญญาณและการสร้างสุขภาวะ"

เอกสารอ้างอิง

- ใจเพชร กล้าจน. (2558). จิตอาสาแพทย์วิถีพุทธเพื่อมวลมนุษยชาติ. *ดัชนีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค (สาธารณสุขชุมชน). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.*
- นิตยาภรณ์ สุระสาย. (2559). ผลของโปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพด้วยการแพทย์ทางเลือกวิถีธรรมเพื่อการพึ่งตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพและสุขภาวะของผู้ต้องขังหญิง เรือนจำกลางนครพนม อำเภอมือง จังหวัดนครพนม. *วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*

- บริษัท เมืองไทย โบรกเกอร์ จำกัด. (2563). 10 สาเหตุที่คร่าชีวิตคนไทยมากที่สุด. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 12 พ.ศ. จิกายน 2566 จาก <https://reviewprakan.com/blog/10-reasons-responsible-for-Thais-death-rates>.
- ประมะ สตะเวทิน. (2537). การสื่อสารนวกรรม. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักขณา แซ่ไฉ่ว. (2565). วิเคราะห์ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรมของ ดร.ใจเพชร กล้าจน. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- แพทย์พงษ์ วรพงศ์พิเชษฐ์. (2556). การสวดมนต์บำบัดโรค .วารสารสำนักการแพทย์ทางเลือก, 7(13): 8-9.
- วรวิทย์ เจริญศิริ. (2566). แพทย์ทางเลือก. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 12 พ.ศ. จิกายน 2566 จาก <https://www.bangkokhealth.com/articles/การแพทย์ทางเลือก%2F>
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2546). การประชาสัมพันธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- David K. Berlo. (1960). *The Process of Communication*. New York: Hoit, Rinehart and Winston.

